

ПОДІЛЛЯ

ФІЛОЛОГІЧНІ СТУДІЇ

ВИПУСК П'ЯТНАДЦЯТИЙ

ТОМ ДРУГИЙ

**Хмельницький національний університет
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра української філології**

ПОДІЛЛЯ.

ФІЛОЛОГІЧНІ СТУДІЇ

Випуск п'ятнадцятий

Том другий

Електронний збірник наукових праць

Хмельницький

2022

УДК 908(477.43)

ББК 26.891

П 44

Поділля. Філологічні студії: електронний збірник наукових праць. Головний редактор Торчинський М. М. Хмельницький, 2022. Випуск п'ятнадцятий. Том другий. 96 с.

Рекомендовано до друку на засіданні кафедри української філології Хмельницького національного університету (протокол № 13 від 2 травня 2022 року).

Редакційна колегія: О. М. Дорофєєва, О. О. Лапшина, І. В. Приймак, Н. М. Торчинська, М. М. Торчинський (головний редактор, відповідальний за випуск), І. Б. Царалунга, О. М. Ющишина, А. М. Янчишин.

Збірник наукових праць містить статті викладачів і здобувачів, присвячені аналізу проблем, пов'язаних із вивченням мови, літератури та методик їх викладання у навчальних закладах. У видання також включені англомовні студентські статті.

Для мовознавців, літературознавців, методистів, учителів та усіх, хто цікавиться філологічними питаннями.

ББК 26.891

П 44

© Автори статей, 2022

© Хмельницький

ЗМІСТ

	Стор.
<i>Андрішко О. М.</i> ОЙКОНІМИ-ЗРОЩЕННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ	4–10
<i>Віннічук А. П.</i> КИТАЙСЬКА ЛІТЕРАТУРА В УКРАЇНСЬКОМУ ДИСКУРСІ	11–15
<i>Зелененька І. А.</i> НЕВИГАДАНІСТЬ І НЕСПОГАДНІСТЬ: ЗБІРКА «СОН ЦЕ» ВІКТОРА КРУПКИ	16–21
<i>Крупка В. П.</i> ПОЕТИЧНІ «ВАСІЛЬКИ» ІРИНИ ЗЕЛЕНЕНЬКОЇ	22–26
<i>Приймак І. В., Кривак А. А.</i> «СВЯТКОВЕ ОПОВІДАННЯ» У ТВОРЧОСТІ О. ДУЧИМІНСЬКОЇ	27–35
<i>Співачук В. О.</i> ПРОСКУРІВ ТА ЖАНРОВА СВОЄРІДНІСТЬ ПОВІСТІ «ПОЄДИНОК» О. І. КУПРИНА	36–40
<i>Ткаченко В. І.</i> ПОДІЛЬСЬКІ БОЖИЧІ»: ДИСКУРСНЕ ВИДАННЯ ПРО СУЧАСНУ ПОЕЗІЮ ПОДІЛЛЯ	41–44
<i>Торчинський М. М., Торчинська Н. М.</i> ОНОМАСТИЧНІ СТУДІЇ У ХМЕЛЬНИЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	45–55
<i>Ющишина О. М.</i> СЕМАНТИЧНА ТА СЛОВОТВІРНА ПРИРОДА АНТРОПОНІМІВ (НА МАТЕРІАЛІ ПРИЗВИЩ ДЕПУТАТІВ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ)	56–59
<i>Holub I.</i> POLYSEMY AND HOMONYMY IN THE CONTEXT OF WORD SENSE DISAMBIGUATION	60–65
<i>Liaskovych D.</i> INTERNET SLANG. ITS DEFINITION AND TYPES BASED ON INSTAGRAM	66–70
<i>Mamachych K.</i> PECULIARITIES OF AMERICANIZATION IN UKRAINIAN LINGUISTIC CULTURE	71–75
<i>Ostapchuk K.</i> THE IDIOMATIC EXPRESSIONS OF HISTORICAL REALITIES IN MODERN ENGLISH	76–82
<i>Strilets K.</i> SCOUSE: THE CHARACTERISTICS OF THE DIALECT AND DIFFICULTIES OF ITS PERCEPTION	83–88
<i>Yarush O.</i> WORLD ENGLISHES: CANADIAN, AUSTRALIAN AND NEW ZEALAND	89–96

Торчинський М. М., доктор філологічних наук,
професор кафедри української філології;
Торчинська Н. М., кандидат філологічних наук,
доцент кафедри слов'янської філології
(Хмельницький національний університет)

ОНОМАСТИЧНІ СТУДІЇ

У ХМЕЛЬНИЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

У статті розповідається про ономастичні напрацювання викладачів і студентів Хмельницького національного університету протягом останніх двадцяти років, зокрема про основні напрями досліджень, захист дисертацій, видавничу діяльність, участь у наукових форумах тощо.

Ключові слова: *видавнича діяльність, захист дисертацій, ономастичні дослідження, участь у конференціях, Хмельницький національний університет.*

Українська ономастика має чимало напрацювань у царині вивчення власних назв, особливо топонімів, антропонімів та поетонімів, про що неодноразово відзначалося в оглядах історії ономастичних студій (наприклад, бібліографічних покажчиках «Українська ономастика» Святослава Вербича та інших дослідників [25]) і «Ономастичні студії в Україні» Михайла Торчинського [18], статтях Андрія Зубка «Українська ономастика: здобутки та проблеми» [8] або Михайла Торчинського «Українська ономастика: історія, сьогодення, перспективи» [23]). У дисертаційних та монографічних студіях теж наявні описи історії вивчення пропріальних одиниць, які є об'єктами дослідження. Досить комплексно це питання характеризується і в навчальному посібнику «Українська ономастика» Михайла Торчинського [24].

Безперечно, дослідники власних назв групуються насамперед за територіальним принципом, на основі чого уможлиблюється їх поділ (досить умовний) на ономастичні школи, центри й осередки.

На нашу думку, ономастичні школи – це великі об'єднання ономастів, які мають вагомі досягнення в царині вивчення власних назв, і такі структури є (або були) в Донецьку, Києві, Одесі та Ужгороді.

Ономастичними центрами є кількісно менші групи дослідників, які досягли певних успіхів у вивченні пропріативів (такі колективи функціонують у Вінниці, Дніпрі, Запоріжжі, Кропивницькому, Луганську, Луцьку, Львові, Тернополі, Умані, Харкові, Хмельницькому і Чернівцях).

Окремі дослідники власних назв кваліфікуються як ономастичні осередки, їх в Україні найбільше (для прикладу назовемо Горлівку, Житомир, Івано-Франківськ, Ізмаїл, Кам'янець-Подільський, Миколаїв, Полтаву, Рівне, Сімферополь, Слов'янськ, Суми, Чернігів, Черкаси тощо) [27, с. 4–5].

Метою нашої праці є ознайомлення з діяльністю Хмельницького ономастичного центру. Звичайно, інформація про нашу роботу раніше уже озвучувалася (наприклад, ми про свою діяльність розповідали в «Повідомленнях Української ономастичної комісії» у 2012 [19] і 2019 роках [17]; також торік підготовлено електронний бібліографічний довідник «Хмельницький ономастичний центр. XXI століття (публікації з ономастики: 2001–2020 роки)» [27]). Однак узагальнена характеристика напрацювань й детальний аналіз здобутків колективу викладачів і студентів Хмельницького національного університету відсутні, що й зумовлює **актуальність теми** нашої праці.

Свідченням того, що Хмельницький ономастичний центр працює досить плідно, є, наприклад, проведення XV Всеукраїнської ономастичної конференції (2013 р.), Подільського краєзнавчого конкурсу серед студентів та учнів (2013–2015 рр.), захисти однієї докторської і шести кандидатських дисертацій, здійснення 477 публікацій, серед яких – чотири монографії, словник, посібник, бібліографічний довідник, три томи матеріалів ономастичної конференції тощо.

Однак, перш ніж ми конкретизуємо окремі наведені факти, маємо зазначити, що ще раніше (протягом 2007–2008 років) на кафедрі української філології Хмельницького національного університету розроблялася держбюджетна тема «Структура онімного простору української мови», і завдяки отриманим 100 000 гривень були надруковані три монографії:

«Українські топоніми на -ани, -яни» (автор – Інна Царалунга) [28], «Структура онімного простору української мови» [20] і «Структура онімного простору української мови. Частина 2. Функціонування власних назв» [21] (автор – Михайло Торчинський), а також «Словник власних географічних назв Хмельницької області» (автори – Наталія Торчинська й Михайло Торчинський) [14].

Перша монографія створена за матеріалами кандидатської дисертації Інни Царалунги, захищеної 2006 року [29], і в ній з'ясовано походження і функції форманта **-ани**, **-яни**, особливості його розвитку в процесі переходу від загальної назви до ойконіма, класифіковано за походженням і семантикою твірних основ на локально-етнічні і відантропонімні деривати, здійснено статистичний, картографічний і хронологічний аналізи ареалу вказаних найменувань [28].

Дві наступні монографії стали основою для докторської дисертації «Структура, типологія і функціонування онімної лексики української мови», захищеної Михайлом Торчинським 2010 року і присвяченої теоретичним аспектам аналізу власних назв [22].

Зокрема, у книзі «Структура онімного простору української мови» (2008 р.) уведено в науковий обіг денотатно-номінативну класифікацію пропріальних одиниць, яка ґрунтується на характері іменованих об'єктів. Увесь онімний простір поділено на майже дві тисячі онімних розрядів: полів і підполів, секторів і підсекторів, сегментів і підсегментів, елементів і піделементів, що дозволило побудувати досить струнку систему загалом розмаїтого конгломерату онімів. Доповнено ономастичну терміносистему: додано близько тисячі нових терміносполук, орієнтовно половина з яких використовується дослідниками; крім того, за нашими зразками утворюються й нові терміни (уже пізніше ми почали укладати оновлений словник ономастичних термінів, на видання якого поки що немає коштів). Розроблено також комплексну типологію пропріативів за особливостями їх творення, зокрема часом виникнення, етимологією, походженням, шляхом виникнення,

способом творення, продуктивністю дериваційного типу, семантикою твірних основ і мотиваційними відношеннями, які виникали між онімом і денотатом у момент номінації. Таким чином, зокрема, вдалося усунути протиріччя, які існували, наприклад, між дериваційною, семантичною і мотиваційною класифікаціями [20].

У монографії «Структура онімного простору української мови. Частина II. Функціонування власних назв» (2009 р.) описано особливості власних назв, пов'язані з їх побутуванням у різностильових текстах, сферою вживання, варіативністю, а також кодифікацією в системі пропріальних одиниць. Також звертаємо увагу на будову пропріальних одиниць і денотатно-квалітативну структуру онімного простору, тобто групування пропріальних одиниць за біологічними властивостями, реальністю існування, розмірами і кількістю іменованих денотатів. Саме у другій частині започатковано принципово нову схему аналізу власних назв за трьома ознаками: денотатно-характеристичними, тобто за характером іменованих об'єктів і їхніми атрибутами, етимолого-словотвірними, присвяченими з'ясуванню особливостей виникнення оніма, та функціональними, що ґрунтуються переважно на екстралінгвальних критеріях [21]. Зараз ми пробуємо використати цю модель для характеристики окремих розрядів пропріальних одиниць.

«Словник власних географічних назв Хмельницької області» (2008 р.), який загалом включає 5 321 найменування поселень, водних об'єктів, підвищень, насаджень, територіальних утворень та інших географічних об'єктів краю) [14], укладений на основі кандидатських дисертацій, в яких описувалися найменування населених пунктів південної (1993 р.) [16] і північної (2004 р.) [3] частин регіону. Зауважимо, що словник був відзначений премією Хмельницької обласної державної адміністрації, а також що всі примірники названих вище чотирьох праць були безоплатно передані в наукові та навчальні заклади України.

Підготовлений Михайлом Торчинським навчальний посібник «Українська ономастика» (2010 р.) рекомендований Міністерством освіти і науки України для закладів вищої освіти нашої країни. Видання включає лекційний матеріал, розроблені практичні заняття, завдання для самостійної роботи й тести, тобто все для успішної педагогічної діяльності, пов'язаної з вивченням ономастики [24].

У XV Всеукраїнській ономастичній конференції, яку провели 12–13 вересня 2013 року спільно кафедри української філології і слов'янської філології, зголосилися взяти участь 133 науковці, які представляли 27 міст (з них 24 – України) і 38 навчальних і наукових установ (з них 35 – України). Матеріали конференції (статті 111 авторів) надруковано у трьох томах шостого випуску збірника наукових праць «Актуальні проблеми філології та перекладознавства» [1].

Протягом трьох років (2013–2015) ми проводили серед студентів та учнів Подільський краєзнавчий конкурс, започаткований із метою залучення молодих дослідників до вивчення історії рідного краю (Поділля і суміжних територій). У конкурсі брали участь студенти закладів вищої освіти з Вінницької, Житомирської, Кіровоградської, Рівненської, Тернопільської, Хмельницької, Черкаської і Чернівецької областей, а також учні шкіл переважно Хмельницької області. Учасники писали й захищали наукову роботу, виконували тести (залежно від секції) з ономастики, діалектології, фольклору, літератури рідного краю або історії, переможці і призери нагороджувалися грамотами Хмельницької обласної ради і цінними подарунками. Зазначимо також, що з ономастики завжди було чи не найбільше робіт, а об'єктом вивчення ставали переважно антропоніми й топоніми.

Ці ж розряди пропріальних одиниць часто характеризуються в інших студентських наукових студіях: курсових і дипломних роботах, статтях і тезах виступів на конференціях тощо. Наприклад, наприкінці 2021 року магістрантки захистили кваліфікаційні роботи з таких тем: «Номінації творів

Івана Франка: структура, словотвір, мотивація» (Єлизавета Мисик), «Особливості функціонування власних назв кухонної техніки» (Ганна Савчук), «Особливості функціонування мікротопонімії (на матеріалі власних назв дрібних географічних об'єктів Хмельниччини)» (Оксана Коваль) та «Структурно-дериваційні і семантико-мотиваційні особливості найменувань українських народних пісень» (Ольга Морозенко).

Також тішить те, що саме молоді науковці – аспіранти, магістранти і студенти – здійснили більш ніж дві третіх із 477 публікацій з ономастики. Крім кафедрального збірника студентських наукових праць «Поділля. Філологічні студії», роботи надруковані в часописах Вінниці, Кам'янець-Подільського, Києва, Умані та інших міст України. Активну участь у науковій роботі беруть насамперед члени студентських проблемних груп «Ономастичні студії» (науковий керівник – Михайло Торчинський) і «Проблеми вивчення прагматонімів» (науковий керівник – Анатолій Янчишин), а також аспіранти, п'ятеро з яких протягом останніх чотирьох років захистили кандидатські дисертації, розробляючи як традиційні проблеми ономастики (антропоніми – Оксана Ющишина [30], мікротопоніми – Ілона Ординська [10] і Яна Янчишина [35]), так і досліджуючи нові онімні класи (командоніми – Наталія Григоруk [4] і машиноніми – Анатолій Янчишин [32]).

Що стосується викладацьких публікацій, то географія друку ще ширша: це й Україна (зокрема Вінниця, Горлівка, Івано-Франківськ, Кам'янець-Подільський, Київ, Кропивницький, Львів, Маріуполь, Одеса, Острог, Тернопіль, Ужгород, Умань, Харків, Херсон, Черкаси, Чернівці тощо), і зарубіжжя (Білорусь, Великобританія, Німеччина, Польща, Росія, Японія).

Більшість статей виконана в руслі описової ономастики (прізвища Центральної Хмельниччини описані Оксаною Ющишиною (Фандуль) (тут і далі наводимо по одному прикладу: «Топоніми в основах прізвищевих назв і прізвищ Центральної Хмельниччини XVII – XXI ст.» [31]), а Південної Хмельниччини – Яною Лисою (Афадеевою) («Словотвірна структура

прізвищ мешканців Новоушицького району Хмельницької області» [2]); номінації дрібних географічних об'єктів Північної і Центральної частин Хмельницької області – відповідно Ілоною Ординською («Структурування власних назв дрібних географічних об'єктів (на матеріалі мікротопонімії Північної Хмельниччини)» [11]) і Яною Янчишиною (Баланюк) («Дериваційні особливості творення власних назв дрібних географічних об'єктів Хмельницького району Хмельницької області [34]); назви підприємств та організацій міста Хмельницький – Володимиром Дубчаком («Власні назви освітніх установ м. Хмельницького: мотивація, способи творення, семантика твірної основи» [6]); найменування водних об'єктів Центрального Поділля – Аллою Коханською («Гідронімія басейну Ікопоті» [9]); власні назви, зафіксовані в байках чи фантастичних творах, – відповідно Людмилою Терещенко («Семантика і структура онімів у байках Євгена Гребінки» [12]) і Людмилою Зубар (Кушлак) («Власні назви космічних транспортних засобів у творах українських письменників-фантастів» [7]); найменування спортивних команд – Наталією Григорук («Спортивна ергонімія: структура, продуктивність, дериваційно-мотиваційні особливості» [5]), а машин і механізмів – Анатолієм Янчишиним («Власні назви фотоапаратів: структурно-словотвірні і семантико-мотиваційні особливості» [33]).

Якщо говорити про студії теоретичного характеру, то, такими, наприклад, можна вважати низку публікацій Михайла Торчинського, у яких з'ясовано кількість пропріальних одиниць в українській мові (за нашими даними, станом на сьогоднішній день їх нараховується до 975 мільйонів, з яких, наприклад, власних географічних назв – 371 500 [15]).

Виступаючи наприкінці 2021 року на Міжнародній конференції в Туреччині, ми запропонували, зважаючи на складність і тривалість підрахунків, визначати кількість власних назв у країні за спрощеною процедурою. Для цього потрібно враховувати кількість населення, історію народу, територію і валовий національний прибуток (додатково – чисельність

навчальних закладів, структуру ЗМІ, видавничу діяльність, традиції й вірування мешканців, особливості онімотворення тощо). Врахувавши це, можемо стверджувати, що в Туреччині кількість пропріативів може сягати приблизно десяти мільярдів [13].

Аналогічно на конференції в Угорщині ми висунули гіпотезу, що, зважаючи на те, що історія та валовий національний прибуток наших країн приблизно однакові, населення – учетверо, а площа – ушестеро менші, то кількість угорських онімів можна визначити в межах 40 мільйонів. Звичайно, варто ці дані перевірити, застосувавши, зокрема, названі нами додаткові критерії.

Підводячи загальні підсумки, відзначимо основні досягнення Хмельницького ономастичного центру, якими, на нашу думку, є:

- 1) структурування онімного простору української мови;
- 2) удосконалення ономастичної терміносистеми;
- 3) розробка алгоритму комплексного аналізу власних назв;
- 4) аналіз місцевого ономастикону (насамперед антропонімів і топонімів);
- 5) включення у сферу наукового обігу власних назв, які до сьогодні практично не аналізувалися (насамперед ергонімів та прагматонімів);
- 6) активне залучення до ономастичних студій молодих дослідників.

Останній пункт хочемо підкреслити, бо саме він забезпечує майбутнє такій діяльності. Тому ми плануємо таки завершити «Словник української ономастичної термінології» на більш ніж 2000 тисячі словникових статей, а в перспективі – й енциклопедію «Українська ономастика», можливо, проведемо й міжнародний ономастичний семінар; відкриваємо соціолінгвістичну лабораторію з ономастичним сектором, де координуватимуться всі місцеві ономастичні студії.

Таким чином, Хмельницький ономастичний центр має певні напрацювання, водночас проглядаються перспективи, які дозволять досягти більш вагомих успіхів у справі вивчення пропріальних одиниць.

Список використаної літератури

1. Актуальні проблеми філології та перекладознавства: у 3-х частинах: збірник наукових праць. Відповідальний за випуск Торчинський М. М. Хмельницький: ХмДЦНП, 2013. Вип. 6. Ч. 1. Антропоніміка. 307 с. Ч. 2. Топоніміка. 306 с. Ч. 3. Поетоніміка. 312 с.
2. Афадеєва Я. М. Словотвірна структура прізвищ мешканців Новоушицького району Хмельницької області. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету*. Серія: Мовознавство. Тернопіль: ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2017. Вип. 1 (27) 2017. С. 12–15.
3. Герета Н. М. Ойконімія північної Хмельниччини: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 – укр. мова. Київ, 2004. 20 с.
4. Григорук Н. В. Власні назви спортивних команд: структура, походження, функціонування в українській мові: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 – укр. мова. Черкаси, 2017. 21 с.
5. Григорук Н. В. Спортивна ергонімія: структура, продуктивність, дериваційно-мотиваційні особливості. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. Хмельницький, 2016. Вип. 10, т. 1. С. 172–176.
6. Дубчак В. В. Власні назви освітніх установ м. Хмельницького: мотивація, способи творення, семантика твірної основи. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Філологічні науки*. Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин Я. І.; Абетка, 2014. Вип. 35. С. 14–17.
7. Зубар Л. С. Власні назви космічних транспортних засобів у творах українських письменників-фантастів. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського*. Серія: Філологія (мовознавство). Вінниця, 2012. Вип. 16. С. 220–224.
8. Зубко А. Українська ономастика: здобутки та проблеми. *Ономастика України першого тисячоліття нашої ери*. Київ: Наукова думка, 1992. С. 263–282.
9. Коханська А. О. Гідронімія басейну Ікопоті. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. Хмельницький, 2012. Вип. 5. С. 89–94.
10. Ординська І. Я. Мікротопонімія Північної Хмельниччини: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 – укр. мова. Вінниця, 2020. 18 с.
11. Ординська І. Я. Структурування власних назв дрібних географічних об'єктів (на матеріалі мікротопонімії Північної Хмельниччини). *Вісник Маріупольського державного університету*. Серія: Філологія. Маріуполь, 2018. Вип. 18. С. 296–303.

12. Терещенко Л. В. Семантика і структура онімів у байках Євгена Гребінки. *Мовні і концептуальні картини світу*. Київ: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2009. Вип. 26, ч. 3. С. 224–228.

13. Торчинский М. Н. Квантитативная характеристика имен собственных. *Günümüz dil-edebiyat ve filoloji araştırmalarında yenilikçi eğilimler: kuram, yöntem ve teknikler uluslararası sempozyum kitabı*. Erzurum, 2021. S. 305–320.

14. Торчинська Н. М., Торчинський М. М. Словник власних географічних назв Хмельницької області. Хмельницький: Авіст, 2008. 549 с.

15. Торчинський М. М. Квантитативна характеристика власних географічних назв. *Вісник Львівського університету*. Серія Філологічна. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2019. Вип. 72. С. 276–287.

16. Торчинський М. М. Ойконімія Південно-Західного Поділля: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 – укр. мова. Київ, 1993. 20 с.

17. Торчинський М. М. Ономастичні дослідження на кафедрі української філології Хмельницького національного університету впродовж 2015–2019 рр. *Повідомлення Української ономастичної комісії. Нова серія*. Луцьк, 2019. Вип. 4 (19). С.5–8.

18. Торчинський М. М. Ономастичні студії в Україні (дисертаційні дослідження, захищені у другій половині ХХ – на початку ХХІ століть): інформаційно-бібліографічний довідник. Хмельницький: ХНУ, 2007. 123 с.

19. Торчинський М. М. Ономастичні студії на кафедрі української філології Хмельницького національного університету. *Повідомлення Української ономастичної комісії*. Київ, 2012. № 1 (16). С. 67–77.

20. Торчинський М. М. Структура онімного простору української мови : монографія. Хмельницький : Авіст, 2008. 551 с.

21. Торчинський М. М. Структура онімного простору української мови. Частина II. Функціонування власних назв : монографія. Хмельницький: ХНУ, 2009. 454 с.

22. Торчинський М. М. Структура, типологія і функціонування онімної лексики української мови: автореф. дис. ... доктора філол. наук: 10.02.01 – укр. мова. Київ, 2010. 27 с.

23. Торчинський М. М. Українська ономастика: історія, сьогодення, перспективи. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. Хмельницький, 2013. Вип. 6, ч. 1. С. 217–238.

24. Торчинський М. М. Українська ономастика: навчальний посібник. Київ: Міленіум, 2010. 238 с.

25. Українська ономастика: бібліографічний покажчик. Укладачі Вербич С. О. та ін. Київ, 2013. 364 с.

26. Фандуль О. М. Прізвища Центральної Хмельниччини з патронімами формантами -енк-о, -евич/-ович, -ич. *Лінгвістичні дослідження*. Харків, 2013. Вип. 36. С. 127–130.

27. Хмельницький ономастичний центр. ХХІ століття (публікації з ономастики: 2001–2020 роки): електронний бібліографічний довідник. Укладач Торчинський М. М. Хмельницький, 2021. 65 с. URL: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/handle/123456789/10466> (дата звернення: 13.11.2021).

28. Царалунга І. Б. Українські топоніми на -ани (-яни). Хмельницький: *Авіст*, 2007. 157 с.

29. Царалунга І. Б. Українські топоніми на -ани (-яни): автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 – укр. мова. Львів, 2006. 25 с.

30. Ющишина О. М. Прізвищеві назви і прізвища Центральної Хмельниччини ХVII–ХХI ст.: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 – укр. мова. Вінниця, 2019. 20 с.

31. Ющишина О. М. Топоніми в основах прізвищевих назв і прізвищ Центральної Хмельниччини ХVII–ХХI ст. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. Хмельницький, 2018. Вип. 14. С. 244–250.

32. Янчишин А. М. Власні назви промислових товарів: типологія, походження і функціонування: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 – укр. мова. Черкаси, 2019. 17 с.

33. Янчишин А. М. Власні назви фотоапаратів: структурно-словотвірні і семантико-мотиваційні особливості. *Записки з ономастики*. Одеса: Астропринт, 2015. Вип. 18. С. 821–829.

34. Янчишина Я. В. Дерираційні особливості творення власних назв дрібних географічних об'єктів Хмельницького району Хмельницької області. *Лінгвістичні дослідження*. Харків, 2013. Вип. 36. С. 79–84.

35. Янчишина Я. В. Мікротопонімія Центральної Хмельниччини: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 – укр. мова. Хмельницький, 2020. 296 с.